

Bijbelstudie Leek – Openbaring van Jezus Christus – Deel 4 –

De brieven aan de zeven gemeenten

d.d. 11-04-2015

1. Samenvatting vorige keer (1:19-2:11)

- 1:19 >
 - "Wat u hebt gezien" > De verschijning van Jezus Christus aan Johannes (1:9-18)
 - "Wat het is" > De brieven aan de zeven gemeenten (1:20-3:22)
 - "Wat hierna zal geschieden" > De profetie over de dag des Heren (4:1-22:5)
- 1:20 >
 - De zeven kandelaren zijn zeven Joodse gemeenten in de verstrooiing die toentertijd bestonden.
 - De zeven engelen van de zeven gemeenten zijn de menselijke bodes van die gemeenten.
 - De brieven aan de zeven gemeenten zijn geen brieven op zich, maar maken onderdeel uit van de rondzendbrief die Openbaring is.
- De brief aan Efeze > Vermanend: *Keer terug vanuit wereldgelijkvormigheid naar de oorsprong van het geloof, dat is Christus.*
- De brief aan Smyrna > Bemoedigend: *Houd vol, ondanks tegenslag en lijden, het beste komt nog.*

2. Wat is de tweede dood? (2:11b)

- Dit issue kwam in de vorige Bijbelstudie aan de orde (2:11b) en hebben wij toen laten liggen. Nu toch een korte uiteenzetting.
- Het begrip 'dood' (*thanatos*) duidt op het sterven als *straf* > bij de Grieken raakte de god Thanatos degene die moest sterven met het zwaard aan en bracht de dode vervolgens naar de onderwereld (*hades*). De tweede dood duidt dus op een tweede sterven dat ondergaan moet worden als *straf*.
- De tweede dood impliceert het bestaan van een eerste dood > **Lezen:** Rom. 5:12 (HSV 1763). **Opmerkelijk:** Er wordt nergens over een tweede dodenrijk (*hades*) gesproken! Zij die de tweede dood sterven worden dus kennelijk niet 'bewaard'.
- **Lezen:** 2:11b > Wie overwint (nl. satan, **Lezen:** Opb. 12:10-11) zal geen schade lijden van de tweede dood. Dit boodschap van dit vers is dat de bedoelde gelovigen wellicht de eerste dood sterven, maar zeker niet de tweede. Zie ook Opb. 6:9-11 (**Lezen**).
- **Lezen:** 20:6 > Wie deelt in de eerste opstanding (nl. zij die van Christus zijn, **Lezen:** 1 Kor. 15:23-24, HSV 1796), kan niet meer getroffen worden door de tweede dood. In Openbaring wordt slechts een selecte groep uitgelicht > Vgl. 20:4-5 (**Lezen**).
- **Lezen:** 20:12-15 > Hier wordt beeldspraak gebruikt (personificatie)! > De zee (*thalassa*), de dood (*thanatos*) en het dodenrijk (*hades*) geven de doden (*nekros*) die zij in bezit hebben. De dood en het dodenrijk ondergaan de tweede dood (voor de zee > **Lezen:** 21:1b). Wie niet in het boek van het leven staat, ondergaat eveneens de tweede dood. De tweede dood wordt voorgesteld als de poel van vuur (vuur in het dal van Hinnom > 'gehenna?'). Zie ook Opb. 20:10 + 11:18 (**Lezen**).
- **Lezen:** 21:7-8 > In Openbaring ontvangt een specifieke groep gelovigen de erfenis en ook een specifieke groep zondaars ondergaat de tweede dood

Samenvatting & Conclusie:

- In Openbaring worden verlossing en oordeel vanuit specifiek oogpunt belicht.
- Wie de tweede dood sterft, sterft voor de tweede keer. Deze dood is een uiting van straf.
- De eerste dood wordt gestorven als gevolg van de zonde, de tweede dood als gevolg van openlijke vijandschap tegen God.
- Deze dood lijkt op algehele vernietiging te duiden, aangezien het omschreven wordt als een poel van vuur. Ook wordt er niet over een tweede dodenrijk gesproken.
- Als de tweede dood tijdelijk is, dan zullen de daarin geworpen dood en dodenrijk terugkeren.
- Het lijkt hoogst onwaarschijnlijk dat mensen/machten zullen terugkeren uit de tweede dood.

- Er wordt nergens in de Bijbel gesproken over opstanding uit de tweede dood. Christus heeft ook 'slechts' de heerschappij van de eerste dood overwonnen (**Lezen:** Rom. 6:9, HSV 1764).
- Zou Christus nog de tweede dood kunnen sterven? > **Lezen:** Heb. 7:15-16 (HSV 1870).
- Kunnen verheerlijkte gelovigen de tweede dood sterven? > **Lezen:** 1 Kor. 15:50-53 (HSV 1798).
- Kunnen ware gelovigen de tweede dood sterven? > **Lezen:** Kol. 3:1-4 (HSV 1838).

3. De brief aan Pergamus (*vermanend*)

Lezen: Opb. 2:12-17

Stad Pergamus

- Pergamus (Klein Azië) komt verder in de Bijbel niet voor. De gemeente is wellicht gesticht tijdens Paulus' tweejarige verblijf in Efeze (Hand. 19:8-12).
- Lag 15 km. van de Egeïsche zee, 135 km. ten noorden van Efeze en had tussen 120.000 en 200.000 inwoners (Jeruzalem 100.000-120.000). Nu niet meer dan een ruïne.
- Pergamus betekent: '*Burcht/hoogte*', duidt op het feit dat het tegen een steile berghelling aan lag.
- Het was om verschillende redenen een belangrijke stad:
 - Het was de plaats waar het perkament is uitgevonden;
 - Het was de zetel van een munt en van een gerechtshof;
 - Het vormde een kruispunt van wegen naar verschillende plaatsen;
 - Het vormde een centrum van geleerdheid en was vermaard om het streven naar wijsheid.
 - Er waren tempels voor onder andere Zeus (oppergod en god van lucht en weer), Apollo (god van licht, geneeskunde, waarzeggerij), Athene (o.a. godin van de wijsheid > vrijheidsbeeld en vrouwe Justitia) en Dionisos (god van de wijn/het genot);
 - Er waren verschillende tempels voor de (onder)god Asclepius Soter gebouwd. Dit is de god van de geneeskunde (onder Apollo) die in de gedaante van een slang vereerd werd. Nog steeds vinden wij zijn afbeelding in de geneeskunde terug.
 - Er waren verschillende tempels ter ere van de keizer te vinden. Pergamus was één van de eerste steden die de keizercultus omarmde.
- Pergamum werd niet voor niets de troon van de satan genoemd. Het was een verzamelplaats van vele goden die allen lijnrecht tegenover de God van Israël stonden.

Algemene boodschap

- *Breek met verkeerde leringen*

Inhoud van de brief

Openingsvers

- **Vers 12** > Christus treed op als de oordelende > **Lezen:** Heb. 4:11-13 (HSV 1867). Verder: Het zwaard was een beeld van het Romeinse gezag, echter Christus heeft de werkelijke macht.

Situatie in de gemeente

- **Vers 13** > "*de troon van de satan (...) waar de satan woont*" > Waarschijnlijk de keizer, maar *Asclepius Soter* kan ook. Jezus werd later als Zeus (man met baard) en Apollon (schone goddelijke jongeling) afgebeeld.
- **Vers 13** > "*U houdt vast aan Mijn Naam*" > Rom. 10:13: "*Want ieder die de Naam van de Here zal aanroepen zal behouden worden.*". Dit staat tegenover Opb. 13:17-19 (**Lezen**).
- **Vers 13** > '*Antipas*' > verder nergens in NT, betekent: '*gelijk de vader*'. Hij stierf als martelaar (Griekse woord voor '*getuige*': '*martus*'), net als bijv. Jakobus en Stefanus. Vgl. met 1:5 (**Lezen**), Antipas krijgt dezelfde eretitel als Christus, die werkelijk '*gelijk de Vader*' is.

Ik heb tegen u

- **Vers 14** > Bileam stelde dat men naast de HERE ook afgoden kon dienen. Bileam verleidde het volk Israël tot het dienen van Baäl-Peor, de god van koning Balak uit Moab (vgl. Num. 25:1-3 met 31:16), bij deze dienst hoorde hoererij. Soortgelijke praktijken gebeurden ook in Pergamus en onder de gelovigen van de gemeente. In de toekomst zal dit weer plaatsvinden > **Lezen:** Opb. 9:20-21.
- **Vers 15** > Zoals in 2:6 reeds opgemerkt waren Nikolaieten vermoedelijk vrijzinnigen en/of gnostici die o.a. de opstanding vergeestelijkten. Zowel in vers 6 als hier zegt JC dat hij de Nikolaieten en hun leer 'haat'. Waarom? Omdat zij het fundament van Christus' opstanding wegnemen.

Bekeer u

- **Vers 16** > De hele gemeente wordt aangesproken op het gedrag van enkelingen, dat zij blijkbaar tolereren. Vgl. met vers 12 en zie ook Opb. 19:11+15 (**Lezen**). Zie ook Jes. 65:11-12 (**Lezen**) (HSV 1172). Bileam ('*waarzegger*' genoemd in Joz. 13:22) werd uiteindelijk na dreiging met het zwaard (Num. 22:22-23+31) ook met het zwaard omgebracht (Num. 31:8 + Joz. 13:22).

Belofte

- **Vers 17a** > "*Aan wie overwint, zal Ik van het verborgen manna te eten geven.*" > Zie allereerst Ex. 16:31-35 (HSV 102) (**Lezen**) ('*manna*' betekent: '*wat is dit?*') > Dit manna werd in het heilige der heiligen in de ark des verbonds '*verborgen*' > **Lezen:** Heb. 9:3-8+10:19 (HSV 1871). Zie nu Joh. 6:47-51 (HSV 1678) (**Lezen**) > Het verborgen manna is het eeuwige leven door Jezus Christus, afkomstig uit de '*tempel*' in de hemel.
- **Vers 17b** > "*Ik zal hem een witte steen geven*" > In de oudheid gaven rechters aan iemand die zij onschuldig bevonden als bewijs van onschuld een witte steen. De Here zal hen die overwinnen als zonder zonde beoordelen, omdat zij gereinigd zijn door het bloed van het Lam.
- **Vers 17c** > "*met op die steen een nieuwe naam geschreven*" > De naam is de uitdrukking van het wezen. De nieuwe naam is dus het teken van nieuw leven. Zie ook Jes. 65:14-15 (**Lezen**) (HSV 1172).
- **Vers 17d** > "*die niemand kent dan wie hem ontvangt*" > Zij zijn tot een andere sfeer toegenomen en de in zonde gevallen wereld kent hun naam niet meer. Zie ook Opb. 3:12 (**Lezen**).